

поведінки, ці норми сприятимуть уніфікації національного законодавства та створенню нових міжнародно-правових норм [2].

Транснаціональні корпорації, як і інші суб'єкти діяльності з дослідження та використання космічного простору на комерційних засадах, спроможні формувати свої правила поведінки, у тому числі норми транснаціонального торгового права. Разом з тим, якщо з точки зору міжнародного публічного права транснаціональні корпорації не є «міжнародними юридичними особами», що породжує цілу низку проблем, то в рамках транснаціонального права вони можуть вважатися такими, оскільки їх вплив дозволяє їм створювати та ефективно реалізовувати норми останнього.

Світовому космічному ринку в якості нового типу системи міжнародних економічних відносин у зв'язку з наданням космічних послуг, продажем-купівлею космічної техніки та технологій має бути поставлена у відповідність сукупність норм, що належать до міжнародного публічного, міжнародного приватного, національного та транснаціонального торгового права. Тільки за таких умов можливо говорити про адекватне правове регулювання сучасного світового ринку космічних послуг і технологій.

Література

1. Дмитрієв А. І. Міжнародне публічне право: навч. посіб. / А. І. Дмитрієв. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 638 с.
2. Литкевич В. С. Правовое регулирование деятельности транснациональных корпораций: дисс... канд. юрид. наук: 05.05.92 / В. С. Литкевич. – К., 1992. – 162 с.

УДК 349.6(043.2)

Кашко А. О., Куліш А. В., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК РІЗНОВИД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Відповідальність у галузі екології – це особливий стан суспільних екологічних правовідносин, при якому правовими засобами забезпечується виконання відповідальними особами спеціальних обов'язкових вимог законодавства в галузі використання природних ресурсів, охорони НПС, забезпечення екологічної безпеки [2, с. 193].

Цей вид відповідальності встановлюється за екологічні

правопорушення.

Екологічне правопорушення – це винна, протиправна, економічно небезпечна дія, яка посягає на встановлений порядок використання природних ресурсів, охорони НПС та порушує екологічні і пов'язані з ними інші права людини і вимоги економічної безпеки.

За ступенем і масштабом екологічної небезпеки та заходами державно-правового примусу, застосовуваними до правопорушника в результаті скоєння екологічного правопорушення, розрізняють: а) еколого-правовий проступок, за вчинення якого законодавством України передбачається дисциплінарна відповідальність; б) еколого-адміністративне правопорушення, що тягне за собою адміністративну відповідальність; в) еколого-майновий делікт – в екологічному праві передбачає застосування майнової відповідальності за вчинення екологічного правопорушення; г) екологічний злочин – найтяжчий вид екологічного правопорушення, за вчинення якого законодавством встановлена кримінальна відповідальність [4, с. 158].

Тобто, система юридичної відповідальності і санкцій за протиправну екологічно значиму поведінку Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст. 68) встановлено дисциплінарну, адміністративну, цивільну і кримінальну відповідальність [1].

Дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення – це різновид юридичної відповідальності, яка настає за еколого-правові проступки, що пов'язані з виконанням трудової функції працівника (посадових обов'язків посадової особи). Це невиконання чи неналежне виконання працівником його функціональних трудових обов'язків, пов'язаних з використанням природних ресурсів, охороною навколишнього природного середовища, забезпечення екологічної безпеки, а також з порушенням вимог екологічного законодавства, дотримання яких є його посадовим обов'язком.

Законодавство не встановлює конкретного переліку дисциплінарних проступків у галузі екології, за які настає еколого-правова відповідальність.

Для застосування даного виду відповідальності характерними є такі ознаки:

1. Дисциплінарна відповідальність у галузі екології настає лише за екологічні правопорушення, вчинені працівником в процесі виконання ним своїх трудових обов'язків, встановлених службовими правилами, статутами, положеннями, правилами внутрішнього трудового розпорядку. Наприклад, за невиконання планів і заходів з охорони навколишнього природного середовища щодо раціонального використання природних ресурсів, за порушення нормативів викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище.

При цьому слід враховувати, що дисциплінарна відповідальність застосовується лише за порушення екологічних правил, виконання яких входило до кола посадових обов'язків правопорушника.

2. Дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення може бути застосована до правопорушника лише адміністрацією підприємства або керівництвом фірми, крім керівників структурних підрозділів і головних спеціалістів, які не відносяться до адміністрації. Тобто суб'єктами правовідносин з приводу застосування дисциплінарної відповідальності є учасники цих трудових правовідносин: працівник (посадова особа) і роботодавець в особі адміністрації, відносини між якими регулюються укладеним ними трудовим договором.

3. Дисциплінарне стягнення може накладатися на правопорушника незалежно від настання екологічних наслідків, лише за формальним складом, за одним лише фактом вчинення правопорушення.

4. Для дисциплінарної відповідальності, в тому числі і в галузі екології, характерна спрощена процедура її застосування, тобто адміністрація підприємства, де працює суб'єкт екологічного правопорушення, має право застосувати дисциплінарне стягнення до нього лише на підставі його пояснення, без наявності обов'язкових, наприклад, для застосування кримінальної чи адміністративної відповідальності в галузі екології протоколів, складених за участю понятих, речових доказів та ін.

Відповідно до законодавства посадові особи та спеціалісти, винні у порушенні вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, за поданням державних органів охорони навколишнього природного середовища рішенням їх управлінських органів позбавляються премій за основними результатами господарської діяльності частково або повністю.

Видами дисциплінарних стягнень, застосовуваними за вчинення екологічного правопорушення, згідно законодавства України, є догана і звільнення з роботи [3, с. 275].

Література

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

2. Гетьман А. П., Шульга М. В. Екологічне право України / А. П. Гетьман, М. В. Шульга. – Харків: Право, 2009. – 467 с.

3. Рябець А. К. Екологічне право України: навч. посіб. / А. К. Рябець. – К.: ЦУЛ, 2009. – 438 с.

4. Шемшученко Ю. С. Екологічне право України: підручник. Академічний курс / Ю. С. Шемшученко. – К.: «Юридична думка», 2008. – 720 с.